

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávneného: **P., s. r. o.**, so sídlom v Bratislave, P., IČO: X., zastúpeného advokátskou kanceláriou: F., s. r. o., so sídlom v Bratislave, G., IČO: X., proti povinnému: **M., nar. X.**, bytom P., Gaboltov, **o vymoženie 724,96 eur s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Bardejov pod sp. zn. 2Er/544/2008, o odvolaní a dovolaní oprávneného proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove zo dňa 30. januára 2014 sp. zn. 8CoE/4/2014 a o návrhu oprávneného na prerušenie dovolacieho konania, takto

r o z h o d o l :

- I. Odvolacie konanie **z a s t a v u j e .**
- II. Návrh oprávneného na prerušenie dovolacieho konania **z a m i e t a .**
- III. Dovolanie oprávneného **o d m i e t a .**
- IV. Povinnému **n e p r i z n á v a** náhradu trov odvolacieho a dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Bardejov poveril súdneho exekútora, aby vykonal exekúciu na základe rozhodcovského rozsudku zo dňa 29. júla 2008 sp. zn. SR 07012/08 Stáleho rozhodcovského súdu, ktorý zriadila Slovenská rozhodcovská, a. s. (ďalej len „označený rozhodcovský rozsudok“).

Okresný súd Bardejov uznesením zo dňa 21. júna 2013 č. k. 2Er/544/2008-23 exekúciu zastavil. Vstup Z. do konania ako vedľajšieho účastníka na strane povinného nepripustil a vyslovil, že o trovách exekúcie rozhodne po právoplatnosti rozhodnutia o zastavení exekúcie samostatným rozhodnutím. V odôvodnení uznesenia poukázal ust. § 58 ods. 1 Exekučného poriadku v spojení s ust. § 45 ods. 1, 2 zákona o rozhodcovskom konaní. Exekučným titulom by mal byť rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného zriaďovateľom Slovenská rozhodcovská, a. s., zo dňa 06. júla 2009 sp. zn. SR 07057/09. Prvostupňový súd dospel k záveru, že dojednanie rozhodcovskej doložky tak, ako je tomu v predmetnej zmluve (rozhodcovská doložka sa nachádza v prechodných a záverečných ustanoveniach obchodných podmienok pre úver, podpisom zmluvy povinný súčasne vyslovil súhlas so všeobecnými podmienkami bez toho, aby ich mohol meniť, či dopĺňať, rozhodcovská doložka teda nebola dojednaná individuálne, v prípade sporu núti rozhodcovská doložka spotrebiteľa podrobiť sa rozhodcovskému konaniu, čím spôsobuje zjavný nepomer v právach a povinnostiach medzi dodávateľom a spotrebiteľom v neprospech spotrebiteľa), ktorú súd posúdil ako spotrebiteľskú, je v rozpore s vnútroštátnymi predpismi upravujúcimi režim spotrebiteľských zmlúv. Dojednanie predmetnej rozhodcovskej doložky je neplatné a predstavuje neprijateľnú podmienku. Exekučný titul bol vydaný na základe neplatného ustanovenia zmluvy, bol teda vydaný v rozpore so zákonom, nie je preto spôsobilým exekučným titulom, v danej veci teda boli splnené podmienky na zastavenie exekúcie podľa ust. § 58 ods. 1 Exekučného poriadku v spojení s ust. § 45 ods. 1, 2 zákona o rozhodcovskom konaní.

Výrok o nepripustení združenia do konania odôvodnil absolútnou neprípustnosťou vedľajšieho účastníctva v exekučnom konaní, vzhľadom na čo rozhodol o tejto otázke aj bez námietky teda „ex offo“.

Na odvolanie oprávneného Krajský súd v Prešove uznesením zo dňa 30. januára 2014 sp. zn. 8CoE/4/2014 napadnuté uznesenie vo výroku o zastavení konania ako vecne správne potvrdil a vo výroku o nepripustení vedľajšieho účastníka na strane povinného do konania zrušil. Návrh oprávneného na prerušenie konania zamietol. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že rozhodcovskú doložku posúdil okresný súd správne ako neprijateľnú zmluvnú podmienku. Neprijateľná zmluvná podmienka je podľa § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka neplatná. Pokiaľ rozhodcovský súd svoju právomoc konať a rozhodnúť v spore medzi zmluvnými stranami vyvodil z neplatnej rozhodcovskej zmluvy, rozhodcovský

rozsudok bol vydaný v rozpore so zákonom a nie je spôsobilým exekučným titulom. Okresný súd správne dospel k záveru, že exekúciu vykonávanú na základe nevykonateľného exekučného titulu je potrebné zastaviť. Návrh na prerušenie odvolacieho konania zamietol s odôvodnením, že v danom prípade nevznikla potreba obrátiť sa s predbežnou otázkou výkladu únievého práva na Súdny dvor EÚ.

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu proti výroku, ktorým odvolací súd potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa o zastavení exekúcie podal dovolanie oprávnený, ktorý žiadal, aby odvolací súd uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania odôvodnil ust. § 237 písm. a/, b/, d/, e/, f/ O. s. p., t. j., že rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, že ten kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, že v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, nepodal sa návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom a ako dovolací dôvod uvádzal, že v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237, konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. a/ až c/ O. s. p.).

Podľa jeho názoru, exekučný súd nie je oprávnený skúmať materiálnu správnosť rozhodcovského rozsudku, ani zmluvu, na základe ktorej bol vydaný. Vedľajší účastník podľa názoru dovolateľa nemal spôsobilosť byť účastníkom konania. Vo veci je daná prekážka právoplatne rozhodnutej veci. Považoval za neprijateľné, aby súd poprel prípustnosť a vykonateľnosť rozhodcovského rozsudku, pretože nebol podaný návrh na začatie konania o jeho zrušení, hoci podľa zákona bol potrebný a taktiež boli splnené všetky podmienky pre právoplatnosť a vykonateľnosť rozsudku. Odňatie možnosti pred súdom konať vyvodzoval zo skutočnosti, že súdy nevyzvali a ani inak nekomunikovali s oprávneným o jeho právnych a skutkových návrhoch, že svoje rozhodnutie nedostatočne odôvodnili, že vo veci nevytýčili pojednávanie hoci tak boli povinné urobiť a že exekučný súd neumožnil oprávnenému viesť kontradiktórne súdne konanie. Uviedol rozsiahlu argumentáciu k skutočnosti, že odvolací súd založil svoje rozhodnutie na nesprávnom právnom posúdení rozhodcovskej doložky ako neprijateľnej podmienky v spotrebiteľskej zmluve uzatvorenej medzi oprávneným a povinným.

Oprávnený podal proti uzneseniu odvolacieho súdu vo výroku o zamietnutí návrhu na prerušenie konania odvolanie, ktorým žiadal uvedené rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť tomuto súdu na ďalšie konanie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) najskôr skúmal, či sú dané procesné predpoklady, za splnenia ktorých môže konať o odvolaní oprávneného.

Oprávnený v procesnom postavení, v ktorom sa nachádza v preskúmvanej veci, bol už účastníkom konania vo viacerých iných, skutkovo a právne obdobných konaniach pred najvyšším súdom, v ktorých – tak, ako aj v tomto prípade – podal odvolanie proti rozhodnutiu krajského súdu; najvyšší súd konanie o jeho odvolaniach v týchto veciach zastavil (viď napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu z 29. apríla 2013 sp. zn. 3OboE/1/2013, ako aj z 18. júna 2013 sp. zn. 3OboE/25/2013) s tým, že: a) odvolaním možno napadnúť len rozhodnutie súdu prvého stupňa, b) rozhodnutie krajského súdu, ktorým bol v odvolacom konaní zamietnutý návrh na prerušenie konania a ktorým bolo potvrdené odvolaním napadnuté rozhodnutie, nie je rozhodnutím krajského súdu ako súdu prvého stupňa (ale je rozhodnutím odvolacieho súdu), c) najvyšší súd na rozhodnutie o odvolaní smerujúcom proti rozhodnutiu odvolacieho súdu nie je funkčne príslušný (§ 9 ods. 1 a 2 O. s. p. a § 10 ods. 1 a 2 O. s. p.). Najvyšší súd na uvedené rozhodnutia v podrobnostiach poukazuje s tým, že aj v preskúmvanej veci sa stotožňuje s právnymi závermi v nich vyjadrenými.

Vzhľadom na to, že funkčná príslušnosť najvyššieho súdu na prejednanie odvolania oprávneného nie je daná, najvyšší súd konanie o odvolaní zastavil (§ 103 a § 104 ods. 1 O. s. p.).

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie podal včas oprávnený zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 veta druhá O. s. p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O. s. p.) skúmal, či je dôvodný jeho návrh na prerušenie dovolacieho konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p.

K podobnému návrhu oprávneného na prerušenie dovolacieho konania sa už najvyšší súd vyjadril vo viacerých iných skutkovo a právne obdobných právnych veciach, v ktorých ten istý oprávnený vystupoval v procesnom postavení dovolateľa. Ako príklad uvádza najvyšší súd rozhodnutia z 29. mája 2014 sp. zn. 3Oboer/70/2013, z 18. júna 2014 sp. zn.

3Oboer/81/2013, z 29. júla 2014 sp. zn. 3Oboer/149/2013, z 29. mája 2014 sp. zn. 3Oboer/163/2013 a zo 14. augusta 2014 sp. zn. 3Oboer/229/2013, na ktoré v podrobnostiach poukazuje s tým, že s právnymi závermi v nich vyjadrenými sa stotožňuje aj v preskúmvanej veci, pre účely ktorej opakuje, že Súdny dvor Európskej únie má právomoc vydať rozhodnutie o prejudiciálnych otázkach, ktoré sa týkajú: a) výkladu zmlúv; b) platnosti a výkladu aktov inštitúcií, orgánov alebo úradov alebo agentúr Európskej únie. Pokiaľ ale procesný postup súdov vo veci, v ktorej sa navrhuje prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p., má podklad v aplikácii vnútroštátneho práva, nie je žiadny dôvod pre prerušenie konania. Z určujúceho hľadiska teda išlo zo strany súdov nižších stupňov o aplikáciu a interpretáciu vnútroštátnych právnych predpisov (Občianskeho zákonníka a Exekučného poriadku). Dovolací súd vzhľadom na to nedôvodný návrh na prerušenie konania zamietol.

V ďalšom dovolací súd bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O. s. p.) skúmal, či oprávneným podané dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa. V prejednávanej veci smeruje dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu. Uznesenia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú uvedené v § 239 ods. 1 a 2 O. s. p., dovolateľom napadnuté uznesenie ale nevykazuje znaky žiadneho z nich. Dovolanie oprávneného preto podľa § 239 ods. 1 a 2 O. s. p. prípustné nie je.

Oprávnený procesné vady konania v zmysle § 237 písm. c/ a g/ O. s. p. netvrdil a existencia týchto väd nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť jeho dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

K obsahovo rovnakým námietkam oprávneného, z ktorých vyvodzuje prípustnosť a opodstatnenosť jeho dovolania podaného v preskúmvanej veci, sa už najvyšší súd vyjadril vo viacerých iných skutkovo a právne obdobných právnych veciach, v ktorých ten istý oprávnený vystupoval v procesnom postavení dovolateľa. Ako príklad uvádza najvyšší súd rozhodnutia z 29. mája 2014 sp. zn. 3Oboer/70/2013, z 18. júna 2014 sp. zn. 3Oboer/81/2013, z 29. júla 2014 sp. zn. 3Oboer/149/2013, z 29. mája 2014 sp. zn. 3Oboer/163/2013

a zo 14. augusta 2014 sp. zn. 3Oboer/229/2013 a konštatuje, že právne závery, ku ktorým dospel v týchto rozhodnutiach, sú plne opodstatnené aj v preskúmvanej veci.

V rozhodnutiach uvedených v predchádzajúcom odseku najvyšší súd konštatoval, že:

1. prípustnosť dovolania z dôvodu nedostatku právomoci súdu (§ 237 písm. a/ O. s. p.) je daná, iba ak súd rozhodol vo veci, o ktorej nemal rozhodnúť; rozhodovanie súdov v exekučných veciach ale vyplýva priamo zo zákona (viď napríklad § 29, § 38 ods. 3 a § 44 ods. 1 Exekučného poriadku),
2. vydanie poverenia na vykonanie exekúcie nie je rozhodnutím o veci samej a preto nezakladá prekážku právoplatne rozhodnutej veci v zmysle v § 237 písm. d/ O. s. p. (viď aj rozhodnutie najvyššieho súdu z 01. februára 2012 sp. zn. 5Cdo/205/2011 a tiež Ústavného súdu Slovenskej republiky z 13. júna 2012 sp. zn. III. ÚS 254/2012),
3. ustanovenie § 237 písm. e/ O. s. p. dopadá iba na prípady, kedy súd prejednal a meritorne rozhodol vec, hoci nebola splnená jedna z procesných podmienok konania – nebol podaný (žiadny) návrh na začatie konania vo veci, ktorá nemôže začať bez návrhu; v danom prípade ale bol podaný návrh na vykonanie exekúcie,
4. nejde o vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p., ak súd pri skúmaní, či je exekučný titul vykonateľný (§ 44 ods. 2 Exekučného poriadku), vychádza z tvrdení oprávneného v návrhu na vykonanie exekúcie a z exekučného titulu a nevykonáva dokazovanie (ako procesnú činnosť súdu osobitne upravenú v ustanoveniach § 122 až § 124 O. s. p.), lebo je postačujúce, ak sú rozhodujúce skutočnosti dostatočne osvedčené okolnosťami vyplývajúcimi zo spisu,
5. nejde o vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p., ak súd oboznamovanie s obsahom listín, ktoré je zamerané na posúdenie, či k návrhu na vykonanie pripojený exekučný titul je formálne aj materiálne vykonateľný, nevykonal na pojednávaní a za prítomnosti oprávneného a povinného; obdobne – teda aj bez nariadenia pojednávania, vykonania dokazovania a osobnej účasti oprávneného – môže exekučný súd dospieť k tomuto záveru aj pri riešení identickej otázky (vykonateľnosti exekučného titulu) v neskorších štádiách exekučného konania,
6. ak sa exekúcia navrhuje na podklade rozhodnutia takého rozhodcovského súdu, ktorý nemal právomoc vydať ho, zastavením exekúcie sa neodopiera právo na výkon rozhodnutia a neznemožňuje oprávnenému možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O. s. p.); pokiaľ v určitej veci nedošlo k uzavretiu (platnej) rozhodcovskej

zmluvy, nemohol spor prejednať rozhodcovský súd a v takom prípade ani nemohol vydať rozhodcovský rozsudok (R 46/2012),

7. ak exekučný súd pri preskúvaní exekučného titulu vychádza z iných dôkazov než tých, ktoré sú výslovne uvedené v § 44 ods. 2 Exekučného poriadku (exekučný titul, návrh na vykonanie exekúcie a žiadosť o vydanie poverenia) a na tomto základe posúdi exekučný titul v neprospech oprávneného, je povinný dať mu možnosť vyjadriť sa k podkladom svojho preskúmania. Pre udržateľnosť napadnutého postupu a uznesení však postačuje, aby bola zásada kontradiktórnosti dodržaná v konaní ako celku, (pozri aj stanovisko Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. PLz. ÚS 1/2014 prijaté na neverejnom zasadnutí pléna dňa 07. mája 2014).

Tieto právne závery (viď bod 1. až 7.) zastáva najvyšší súd aj v preskúvanej veci.

Dovolateľ namietal aj skutočnosť, že v konaní vystupoval účastník, ktorý nemal spôsobilosť byť účastníkom konania (§ 237 písm. b/ O. s. p.) a to konkrétne vedľajší účastník, ktorým je O., keďže v exekučnom konaní je vedľajšie účastníctvo vylúčené.

Spôsobilosťou byť účastníkom konania sa rozumie spôsobilosť subjektov mať procesné práva a povinnosti, ktoré procesné právo priznáva účastníkom konania. Ide teda o procesnú subjektivitu. Túto spôsobilosť upravuje O. s. p. v ust. § 19 tak, že ju má ten, kto má spôsobilosť mať práva a povinnosti, inak len ten, komu ju zákon priznáva. Spôsobilosť mať práva a povinnosti majú aj právnické osoby (§18 ods. 1 OZ). Keďže Z. je právnickou osobou v zmysle ust. § 18 ods. 2 OZ má všeobecnú spôsobilosť mať práva a povinnosti podľa hmotného práva, teda všeobecnú hmotnoprávnu subjektivitu. Ako vedľajší účastník na strane povinného teda v konaní nevystupoval účastník , ktorý nemal spôsobilosť byť účastníkom konania.

Posudzovanie otázky prípustnosti vedľajšieho účastníctva v exekučnom konaní v predmetnom prípade neprichádza do úvahy, nakoľko o prípustnosti vedľajšieho účastníctva je súd oprávnený rozhodovať v zmysle ust. § 93 ods. 3 O. s. p. len na návrh, ktorý však po vstupe vedľajšieho účastníka do konania žiadnym z účastníkov podaný nebol.

Vzhľadom na uvedené nebolo konanie súdov zaťažené vadou v zmysle § 237 písm. b/ O. s. p.

Osobitne k námietke oprávneného, že súdy oboch stupňov nevytýčili vo veci ústne pojednávanie aj keď podľa zákona tak boli povinné urobiť, najvyšší súd konštatuje, že tak ako správne poznamenal oprávnený, zákonom č. 230/2012 Z. z. účinným od 09. augusta 2012 (zákon bol účinný do 31. decembra 2012) bol novelizovaný Exekučný poriadok, ktorý ustanovenie § 57 Exekučného poriadku doplnil o ods. 5, v zmysle ktorého súd nariadi pojednávanie, ak rozhoduje podľa § 57 ods. 1 písm. g/ a k/. V danom prípade však súd prvého stupňa rozhodol o zastavení exekúcie podľa ust. § 58 ods. 1 Exekučného poriadku v spojení s ust. § 45 ods. 1, 2 zákona o rozhodcovskom konaní. Pri zastavení exekúcie podľa uvedeného zákonného ustanovenia, Exekučný poriadok nevyžaduje a ani v čase účinnosti ust. § 57 ods. 5 Exekučného poriadku nevyžadoval obligatórne nariadenie pojednávania, preto súd prvého stupňa nepochybil, keď pojednávanie nenariadil. Odvolací súd v danom prípade postupoval v súlade s ustanovením § 214 ods. 2 O. s. p., ak o odvolaní oprávneného rozhodol bez nariadenia pojednávania. V danej veci nebolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie v zmysle § 214 ods. 1 O. s. p. a rovnako nebol splnený ani jeden z ostatných dôvodov v zmysle písm. b/ až d/ uvedeného ustanovenia, pre ktoré predseda senátu odvolacieho súdu musí vždy nariadiť pojednávanie; nariadenie pojednávania bolo na úvahe odvolacieho súdu.

Dovolateľom namietaná neúplnosť alebo nesprávnosť skutkových zistení súdov, nepreskúmateľnosť ich rozhodnutí (R 111/1998 a tiež III. ÚS 551/2012) a nesprávnosť právneho posúdenia, na ktorých tieto rozhodnutia spočívajú (R 54/2012), nie sú vady konania v zmysle § 237 O. s. p. a prípustnosť dovolania nezakladajú.

Vzhľadom na to, že v dovolacom konaní sa nepotvrdila existencia procesných väd konania tvrdených dovolateľom, nevyšli najavo ani iné vady uvedené v § 237 O. s. p. a prípustnosť podaného dovolania nevyplýva z § 239 O. s. p., najvyšší súd odmietol procesne neprípustné dovolanie oprávneného podľa § 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p.

Oprávnený z procesného hľadiska zaviniť, že sa konanie o jeho odvolaní muselo zastaviť a vznikla mu povinnosť nahradiť povinnému trovy tohto konania (§ 224 ods. 1 O. s. p. v spojení s § 146 ods. 2 O. s. p.). V konaní o jej dovolaní vzniklo procesne úspešnému povinnému právo na náhradu trov konania proti oprávnenému, ktorý úspech v dovolacom konaní nemal (§ 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 224 ods. 1 O. s. p. a § 142 ods. 1 O. s. p.). Najvyšší súd Slovenskej republiky nepriznal povinnému náhradu trov týchto konaní, lebo nepodal návrh na ich priznanie (§ 151 O. s. p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave, 28. júla 2015

JUDr. Katarína Pramuková, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: